

Faturanın şube yerine merkez tarafından düzenlenip düzenlenemeyeceği hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	VERGİ USUL KANUNU
Özelge no	11395140-105[231-2012/VUK-1- . . .]-1341
Tarih	26.08.2013

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

İSTANBUL VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

Mükellef Hizmetleri Usul Grup Müdürlüğü

Sayı : 11395140-105[231-2012/VUK-1- . . .]-1341

26/08/2013

Konu : Faturanın şube yerine merkez tarafından düzenlenip düzenlenemeyeceği.

İlgide kayıtlı özelge talep formunuzda, kurumunuzun Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumuna bağlı bir faktoring şirketi olduğu, faaliyetinizin merkez ile çeşitli il ve ilçelerdeki şubeleriniz vasıtasıyla sürdürüldüğü, beyannamelerin merkezinizin bağlı bulunduğu ... Vergi Dairesi Müdürlüğüne bildirildiği belirtilerek, şubeleriniz için ayrı ticari defter tutulmasına gerek bulunup bulunmadığı ile tüm faturaların genel merkezden düzenlenerek, faturaların üzerinde şubenin isim ve adresinin belirtilmesinin yeterli olup olmayacağı hususlarında Başkanlığımız görüşü talep edilmektedir

213 sayılı Vergi Usul Kanununun "İş Yeri" başlıklı 156 ncı maddesinde; "Ticari, sınai, zirai ve mesleki faaliyette iş yeri; mağaza, yazıhane, idarehane, muayenehane, imalathane, şube, depo, otel, kahvehane, eğlence ve spor yerleri, tarla, bağ, bahçe, çiftlik, hayvancılık tesisleri, dalyan ve voli

mahalleri, madenler, taş ocakları, inşaat şantiyeleri, vapur büfeleri gibi ticari, sınai, zirai veya mesleki bir faaliyetin icrasına tahsis edilen veya bu faaliyetlerde kullanılan yerdir." hükmü yer almaktadır.

Anılan Kanunun "Defter Tutma" bölümünün "Maksat" başlıklı 171 inci maddesinde, mükelleflerin bu Kanuna göre tutmaları gereken defterleri vergi uygulaması bakımından maddede yazılı maksatları taşıyacak şekilde tutacakları, 175 inci maddesinde ise, mükelleflerin, Kanunun 171 inci ve müteakip maddelerinde belirtilen maksat ve esaslara uymaları şartıyla defterlerini ve muhasebelerini işlerinin bünyesine uygun olarak diledikleri usul ve tarzda tanzim etmekte serbest oldukları hükme bağlanmıştır.

Diğer taraftan, 5174 sayılı Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği İle Odalar ve Borsalar Kanununun 9 uncu maddesinin ikinci fıkrasına göre, bir merkeze bağlı olduğu halde, ister merkezin bulunduğu odanın, ister başka odanın çalışma alanı içinde olan müstakil sermayesi ve müstakil muhasebesi bulunan ve/veya muhasebesi merkezde tutulduğu ve müstakil sermayesi bulunmadığı halde kendi başına sınaî faaliyet ve ticari muamele yapan yerler ve satış mağazaları bu Kanunun uygulanması bakımından şube sayılmaktadır.

Birden fazla şubesi bulunan kurumların her bir şube için ayrı ayrı defter tasdik ettirmek suretiyle defter tutmaları mümkün bulunmakla birlikte, iş bakımından muamelelerin toplandığı ve idare edildiği, diğer bir anlatımla şube hesaplarının da konsolide edildiği ve kurumlar vergisi yönünden mükellefi olduğu yerin kanuni merkez veya iş merkezi olarak kabul edilerek, tutulması ve tasdik edilmesi gereken kanuni defterlerin merkezden tasdik edilerek tutulması da mümkün bulunmaktadır. Ancak, aynı defterlerin kullanılması halinde, merkez ve şube hesaplarının ayrı ayrı kodlanarak izlenmesi gerekmektedir.

Mezkur Kanunun 229 uncu maddesinde, "Fatura, satılan emtia veya yapılan iş karşılığında müşterinin borçlandığı meblağı göstermek üzere emtiayı satan veya işi yapan tüccar tarafından müşteriye verilen ticari vesikadır." şeklinde tanımlanmıştır.

Yine aynı Kanunun "Faturanın Nizamı" başlıklı 231 inci maddesinde faturanın şekli ve faturanın düzenlenmesinde uyulacak kurallar açıklanmış olup, birinci bendinde; "Faturalar sıra numarası dahilinde teselsül ettirilir. Aynı müessesenin muhtelif şube ve kısımlarında her biri aynı numara ile başlamak üzere ayrı ayrı fatura kullanıldığı takdirde bu faturaları şube ve kısımlarına göre şube veya kısmın isimlerinin yazılması veya özel işaretle seri tefriki yapılması mecburidir." hükmü yer almaktadır.

Kanunun "Fatura Kullanma Mecburiyeti" başlıklı 232 nci maddesi hükmüne göre, tüccarlar sattıkları emtia veya yaptıkları işler için fatura vermek ve aldıkları emtia veya hizmet için de fatura istemek ve almak mecburiyetindedirler. 232 nci madde de sayılanlar dışında kalanların, tüccarlardan satın aldıkları emtia veya onlara yaptırdıkları iş bedelinin 2013 yılı için 800 TL'yi geçmesi veya 800 TL'den az olsa dahi istemeleri halinde emtiayı satanın veya işi yapanın fatura vermesi mecburidir.

Öte yandan, 6361 sayılı Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri Kanununun "Tanımlar" başlıklı 3 üncü maddesinin bir numaralı fıkrasının (i) bendinde şube "şirketin bağımlı bir parçasını oluşturan ve faaliyetlerinin tamamını veya bir kısmını kendi başına yapan her türlü işyerini, ifade eder." hükmü yer almaktadır.

Bu hüküm ve açıklamalar birlikte değerlendirildiğinde;

- Şube tarafından verilen hizmete ilişkin faturanın yine şube tarafından düzenlenmesi gerekmektedir.

- Kanuni defterlerin merkezden tasdik edilerek tutulması mümkün bulunmaktadır. Ancak, aynı defterlerin kullanılması halinde, merkez ve şube hesaplarının ayrı ayrı kodlanarak izlenmesi gerekmektedir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026